

DE BELGISCHE VISCHHANDEL AAN DE KUST EN IN HET BINNENLAND.

Door M. LOMBAERT,

Secretaris van den Bond der Oostendsche vischhandelaars.

De Belgische visschersvloot heeft in de laatste jaren een zeer groote uitbreiding genomen, dank zij de uitvinding der motoren, waardoor het mogelijk werd de vischgronden in zeer korten tijd te bereiken, de vangsten in een minimum van tijd te doen, en ook onmiddellijk de aanleghaven weer te bereiken om de waar ter markt te brengen. Dit heeft voor rechtstreeksch gevolg gehad dat de haveninstellingen, kustmijnen enz., eveneens dienden gemoderniseerd en uitgebreid te worden, om rap de vangsten te kunnen lossen en verkoopen, en zoo zagen wij de nieuwe haveninstellingen van Oostende en Zeebrugge uit den grond oprijzen, met hun prachtige ruime en meest moderne vischhallen, zoodat het te voorzien was, dat voor lange jaren die instellingen aan de vereischen zouden beantwoorden. Doch helaas, pas een paar jaar zijn die instellingen in uitbating, of de noodzakelijkheid dringt zich op om ze nogmaals te vergrooten; de visschersvloot groeit steeds aan, dokken en loskaaien worden te eng, er zijn pakhuizen te kort, pakhuizen worden te klein, zoodat nogmaals naar uitbreiding gesmacht wordt; daaraan werd gelukkig reeds begonnen.

De uitbreiding der visschersvloot heeft ook voor rechtstreeksch gevolg gehad de uitbreiding van den vischhandel zelf, op zulke wijze, dat het getal koopers die rechtstreeks in de kustmijnen aankopen, in de laatste drie jaren, om zoo te zeggen verdubbeld is. De handel aan de kust bestaat meestendeels uit groothandel; de visch wordt door de groothandelaren rechtstreeks aan de reederijen afgekocht, in den afslag, doch door tusschenkomst van de bedienden der vischmijn. De hoedanigheid van de aangevoerde visch is in het algemeen goed, uit reden dat er reeds veel booten zijn, die over koelkamers beschikken, zooniet een voldoende hoeveelheid ijs mede nemen, om de reis en de vangst in de beste voorwaarden te verwezenlijken; nochtans zou er op dat gebied wel nog meer kunnen verwezenlijkt worden. Zoohaast de vangsten aange-

voerd worden, wordt de visch gesorteerd, dit is dezelfde soorten tezamen naar grootte en hoedanigheid, en onmiddellijk verkocht. In sommige gevallen, is het den kooper toegelaten een zekere hoeveelheid visch van dezelfde soort aan den prijs van zijn vorigen koop er bij te nemen. Dit heeft zijn voor- en nadeelen, niet alleen voor hemzelf, maar ook voor den visscher (te lang om uit te leggen). Als de grootkoopers hunne aankopen gedaan hebben, beschikken zij over hun visch naar goeddunken, zetten ze af in het groot, half groot of klein, aan andere koopers, die ze van doen hebben, om rechtstreeks een kleinere klienteel te bedienen.

Zoo zijn er vischhandelaars, die uitsluitend hun klienteel hebben in de vischmijn zelf, en de visch, die zij aangekocht hebben, laat ons zeggen 10 manden schelvisch, afzetten aan andere koopers per mand of twee manden, mits natuurlijk een zekere winst; dit is half groothandel. Andere koopers hebben uitsluitend hun visch van doen om hun klienteel in het binnen- of buitenland te bedienen; de klienteel bestaat hetzij ook uit groothandelaars, halfgroothandelaars, kleinhandelaars, ook soms bijzonderen (verbruikers).

De verzendingen geschieden per spoor of wel langs de baan, de visch wordt ofwel verzonden zooals zij is, ofwel gekuischt en gevladen, soms in stukken gesneden, doch ingepakt hetzij in korven hetzij in kisten, en met voldoende ijs om in goeden staat ter bestemming aan te komen. De vischverzendingen naar het binnenland zijn onbeperkt; die naar het buitenland zijn onderworpen aan uitvoervergunningen, aangezien de uitvoer beperkt is.

Alle vischhandelaars beschikken niet over een vergunning, dit is iets wat reeds zeer veel kritiek verwekt heeft. Het tegenwoordig stelsel is niet **fair**, het is defect en zou volstrekt moeten veranderen, daar alle Belgen toch gelijk zijn voor de wet; zelfde opmerking geldt voor de vergunningen van invoer.

De bijzondere dagen van verkoop, in de vischhallen der kust, zijn de drie eerste dagen der week, alsook de Zaterdag; de andere dagen zijn verkoop dagen in het binnenland. De bestellingen van visch kunnen rechtstreeksche zijn of wel consignatiezendingen; veel zendingen van de kust naar de groote centra's van het land zijn geen werkelijke bestellingen, doch zijn bestemd om in de vischhal aldaar verkocht te worden, in den afslag met gebeurlijke winst of verlies. Daarover zouden boekdeelen kunnen geschreven worden voor en tegen; het best is die zaak onaangeroerd te laten.

De visch wordt in het binnenland alsdan opgekocht, hetzij door de kleinhandelaars, hetzij door den verbruiker. De kleinhandelaars bestaan uit vischwinkels of leurders; de vischwinkels beschikken meestal over een zeker comfort en houden er op zijn minst een ijsbak op na, om de visch zoo lang mogelijk in zijn verschen staat te behouden; de leurders hebben het lastiger wat het bewaren van hun visch betreft; ze beschikken meestal over geen ijs en zullen dan ook soms te allen prijze hunne waar aan den man trachten te brengen, daar zij te huis geen gelegenheid hebben om ze te bewaren.

De meeste verzendingen voor het binnenland vertrekken van de kust den Dinsdag of den Woensdag; dusdoende hebben winkeliers en leurders in het binnenland een of twee dagen tijd (Woensdag en Donderdag), om hunne waar aan de verbruikers te verkoopen. Veel vischsoorten zijn in sommige gewesten van het binnen- en het huitenland totaal onbekend; nochtans zouden ze op sommige tijdstippen van het jaar, goedkoop kunnen afgezet worden en daarom zelfs niet minder lekker zijn dan zoogezegde fijne vischsoorten. Kleine pladijs knorhaan, makreel enz. zijn in sommige plaatsen niet gekend, zelfs niet door diegenen die ze zouden moeten verkoopen, en het valt den vischhandelaar moeilijk zelf daaraan te verhelpen.

De Propagandebond zou op dit gebied zeer nuttig werk kunnen verrichten, met in verscheidene plaatsen afgelegen van de kust de vischsoorten te doen kennen, welke aldaar moeilijk ingang vinden, ze te leeren kuischen en bereiden, ze te laten proeven door de toehoorders der voordracht. De Propagandaboekjes voor het bereiden van visch zijn geheel nuttig en praktisch voor iemand die over een zeker keukenpersoneel beschikt, om al die raadgevingen naar de letter te volgen, doch veel te ingewikkeld voor de werkende klas, die al die recepten gewoonlijk niet naleeft, niet kan naleven en enkel vraagt hoe visch rap en goedkoop moet bereid worden; indien eenige vlaamsche vischvrouwjes de Propagandacommissie op hare tochten konden vergezellen, zouden ze op dit gebied veel nuttiger en doeltreffender werk kunnen verrichten dan sommige koks uit de vermaarde hotels, en dit alles met geringe kosten; dit is een in te studeeren punt, dat indien het kon verwezenlijkt worden, vruchten zou afwerpen.

Het vischerbruik in België gaat achteruit, hoe onbegrijpelijk het ook moge schijnen, onbegrijpelijk om de volgende redenen: de aanvoer groeit jaarlijks aan, de bevolking neemt niet in de zelfde mate toe, de uitvoer is door het buitenland gecon-

tingenteerd, de invoer is door België zelf beperkt, al de aangevoerde en ingevoerde visch wordt verbruikt, aangezien er geen statistieken gehouden worden van visch die niet verbruikt, zou worden.

Anderzijds, overtreft in den regel de vraag altijd het aanbod en veel, zeer veel bestellingen kunnen niet uitgevoerd worden, door gebrek aan aanvoer en te hooge prijzen, die buiten het bereik zijn der werkende klas; wie geeft dus de oplossing van dit vraagstuk?

Het is, of beter gezegd, het was een bekend feit, dat de visch gedurende de zomermaanden veel goedkoper was, dan gedurende den winter, uit reden, dat er gedurende den zomer min aangevoerd wordt en dat de vraag geringer is. De statistieken zullen denkelijk doen uitschijnen dat de aanvoer gedurende dezer zomer niet min bedraagt dan de vorige jaren, maar wat ze ook zullen doen uitschijnen is het feit dat de visch thans duurder kost, dan het in den winter het geval is, en elk vraagt zich af, wat er dezen winter met vischhandelaars en verbruikers zal gebeuren, als de vraag dan nog veel meer den aanvoer zal overtreffen. Het is hier niet mogelijk in bijzonderheden te treden, daar wij niet wenschen in botsing te komen, noch met reederijen, noch met visschers; wij stippen enkel den toestand aan, zooals hij zich voordoet, en het ligt aan de Regeering naar middelen uit te zien om daaraan te verhelpen. Wij kunnen enkel met droefheid bevestigen dat het voor den vischhandelaar niet zeer opwekkend is, als hij 's morgens zijn werk begint met de hoop zijn brood te verdienen, en hij 's avonds met spijt tot de gevolgtrekking komt, dat hij nog niet genoeg verdiend heeft om zijn algemeene onkosten te dekken, en dit is zoowel toepasselijk op de vischhandelaars aan de kust, als op die in het binnenland.

Het spijt ons zeer niet in bijzonderheden te kunnen treden, dit is hier niet gepast; wij denken aan onzen plicht voldaan te hebben met in korte trekken de thesis te bewerken, die ons gegeven werd. « De vischhandel aan de kust en in het binnenland. »